

MAI VILÁG

Ara 4 lei

Cluj - Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Szerda augusztus 29

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Str. Bob (volt Kismester u.)
No. 2. Szerkesztésén délután
hat óra után Str. Regina Ma-
ria (v. Deák Ferenc u.) No. 36
szám. — Telefon: Nappal 603,
este 194. — Előfizetési ár:
egész évre 800 lej, félévre 420
lej, negyedévre 220 lej és egy
hónapra 80 lej. Külföldre
ezeknek az áraknak kétszerese.
Hirdetési tarifa szerint. —
Apróhirdetés egy szó 2 lej.

Ki gyujtotta fel a termést

Irta: Kádár Imre

Pamfil Seicaru ur, igen tisztelt kartársam, engedje meg, hogy Ön-
höz adresháljam e sorokat. Az Ön
sok élénkséggel szerkesztett lapjá-
ban, a Curentulban, cikket olvas-
tam tegnap, amelyet nem lehet
megjegyzés nélkül hagyni. A címe:
„Magyar ügyökök felgyujtják a
termést”. Elmondja a tudósítás,
hogy Piatra Olban egy örültnek
látszó emberre lettek figyelmesek a
hatóságok. Ez az örült koldus be-
vallotta, hogy felgyujtotta a ter-
mést. Megnevezte büntársát, egy
Bodin nevü magyar kereskedöt. Ez
is vallott. Uram gondolja el, mi-
lyen lehetett ez a vallomás. Bodin,
mint az Ön lapja elmondja, beis-
merlte, hogy tagja annak a „há-
romtagu magyar gyujtogatö külföldi
ügyménynek”, amelyet a magyar
kormány küldött Romániába, je-
fenként tízezer lej bérért felgyujtani
Olténia és Moldova termését. To-
vábbi nyolc magyart fogtak el ez-
után Romanati megyében, akik
„koldusoknak voltak öltözve.”
Mindegyik elfogottnál gyujtóanyagot
találtak. (Még pipát is mel-
lette!)

Az ellenkező bizonyításig tegyük
fel, Seicaru ur, hogy az Ön tudó-
sítója jóhiszemü volt, s hiven to-
vábbadta azt az információt, ame-
lyet a helyi hatóságok közöltek vele.
Ez azonban nem változtat a tényen,
hogy cikkük, amely nyilvánvalóan
képtelen vádakát a szenzáció har-
sány kürtjein harsog világgá, ár-
talmasabb mindazoknál a népkis-
sebségi vérvadagnál, amelyek el-
eddig napvilágot láttak. Mert ez a
vád, ez a sötét, lehetetlen vád ott
támad bennünket, népkisebsége-
ket, ahol eddig még nem igen tud-
tak bennünket igazán kikezdeni:
a jóindulatu román falusi lakós-
ság gondolkodásában. A gazdál-
kodó román nép szívében akar
gyűlöletet kelteni a szomszéd ba-
rázda magyar gazdájával szemben.
Politikai koncepciók ezt a falusi
lakósságot, amelynek veritéke kö-
zös mezőket öntöz, vajmi kevésbé
erdekli. Am talált a szurás, ha azt
hídelik el vele, hogy magyar részről
az ő egész évi munkájának ered-
ményét az „életét” akarják meg-
semmisíteni.

Mi elhisszük tisztelt kartársam,
hogy a határon túlról ártó szán-
déku kémek jönnek ide és bizo-
nyosra vesszük, hogy innét is ké-
nek mennek a határon túlra. Ezt
egy esinálták mindig és mindenütt
és ez vajmi keveset érdekel bennün-
ket. Ugy gondoljuk azonban, hogy
az ideküldött szerencsétlen ifjak,
akik nagy ravaszul leolvasták a
katonák gombjáról az ezredszámot,
sokkal kevesebbet értenek e föld bé-
léjének, mint egyetlen olyan cikk,
amely például a 300 tagu petro-
löl-ozsztágról kürtöl szenzációs me-
sét. A tudósító maga állítja, hogy
az elfogott magyar koldus, — az

Önök szavai szerint koldusnak öltözött magyar — hülyének látszik.
Ennek a hülyének ki tudja hogyan
kiosikart vallomása alapján fog-
ták el azt a bizonyos Bodin nevü
magyar kereskedöt és nyolc társát,
akik mindnyájan vallottak, mint a
karikacsapás. Valószínűen ha na-
gyon szépen megkérték volna őket
a vallató közegek, azt is bevallot-

ták volna, hogy megölték az édes-
apjukat.

Egy ilyen cikk, nagyrebecsült
kartársam, valóban gyujtogat. Va-
lóban alkalmas arra, hogy sok min-
dent feléressen. Feléressen a nép-
lélekben hidakat, amelyeket eszten-
dök munkájával építenek elszánt
uttörök a kultura szerszámjaival,
megküzdve saját népük elfogultjai-
nak gyanúsításával. Feléget ábr-
ándokat, amelyekben szebb élet-
valóság csirázik mindnyájunk szá-
mára: felégeti a béke szivárvány-

hidját a jószándéku emberek szívé-
ben. Önöknél gyűlöletet kelt, ná-
lunk elkeseredést az igaztalan vád.
Életet gyujt fel az ilyen cikk, tisz-
telt kartársam, serény magvetöh
nehéz munkájának eredményét,
kik a gyűlölködök muló munkája
jelett, a népek történelmi hivatásá-
nak örök látásban, áhitattal hirde-
lik az az emberszellemek egységét,
„Fáj a szívem, nehéz üzennem és
mindeneket el nem mondhatok” —
Seicaru ur, az Önök cikke valóban
felgyujtott egy buzaosztágot.

A Kellog paktumot aláírták

Zászlódiszt öltött egész Páris -- Kommunista agitátorok megakarták zavarni az ünnepségeket

Páris, aug. 27. (A Mai Világ tu-
dósíójától). A Kellog-féle háboru
ellenes paktum aláírása délután
négy órakkor a külügyminiszte-
rium óratermében ünnepélyes ke-
retek között megkezdődött. A fran-
cia főváros teljesen a nagy nap
hatása alatt áll. Páris impozáns
zászlódiszt öltött, diszbe öltött,
diszbeöltözött rendőrsapatok és a
közönség tízezei foglalják el az
utat. Mialatt a tömeg az utcákon
hallámszik, a külügyminiszterium-
ban megkezdődik a nagyjelentőségü
békeokmány aláírása.

Legelőször a német külügymi-
nister Stressemann lépett az asz-
talhoz és írta alá a paktumot, majd
Kellog amerikai államtitkár és a
többi európai államok képviselői
pecsételték meg neveikkel a békét.
Másfélóra hosszat tartott az ün-
nepség, majd diplomaták a közön-
ség sorfalai között vonultak le
a külügyminiszteriumból.

Tüntetésre készültek a
kommunisták

Mialatt a delegátusok a külügy-
miniszteriumban a paktum aláírási
ünnepségen vettek részt, kommu-
nista agitátorok röpecdülakat osz-
tottak szét és a paktum ellen tü-
ntetésre szólították fel a munkássá-
got. A rendörség azonban megakadá-
lyozta a tüntetést, csakhamar ha-
talmos rendőrsztagok szállták meg
a külügyminiszteriumot és környé-
két.

A kis országokat is felszölli-
ják a paktumhoz való csat-
lakozásra

(Páris, aug. 27.) Voltaire Ewans
Edge amerikai szenátor, ki a Kellog
paktum ügyében Párisba érkezett,
nyilatkozatot az „Az Estenk”, a pak-
tum jelentőségéről A szenátor kijel-
entette az „Az Est” munkatársá-
nak, hogy a Kellog paktum aláírá-
sa után 48 órával minden olyan ál-
lamot csatlakozásra szólítanak fel,
amelyek az Egyesült Államokkal

diplomáciai összeköttetésben álla-
nak.

Stressemann Brianddal tanács-
kozott

(Páris, aug. 27.) A párisi lapok
jelentései szerint Briand és Stres-
semann tegnapi tanácskozásokat foly-
tattak, melyek során Stressemann
kijelentette, hogy a német delegá-
ció Genfben szövéteszi mindazon
fontos problémákat, amelyek a né-
met birodalom csatlakozása ellenére
a lokarnói egyezmény után sincse-
nek megoldva és amelyek Németor-
szág számára égető fontossággal
birnak.

Az interparlamentáris konfe-
rencia üdvözlöte

(Berlin, aug. 28.) Az interparla-
mentáris konferencia tagjai meleg-
hangu táviratban üdvözölte a Kel-
log paktum aláíróit.

Briand nagy beszéde

(Berlin, aug. 27.) Az interparla-
aláírása után Briand hatalmas be-
szédben változta a mai nap törté-
nelmi jelentőségét. Kifejtette, hogy
a háboru máttól kezdve számítzve
van a civilizált népek életéből.

KELLOG

amerikai államtitkár, akinek béke-
paktumát ma Párisban aláírták.

STRESEMANN

német külügyminiszter, akit Páris-
ban óriási ünneplésben részesített
a kijözan (cluj) ma ca. 1928.

Textil-üzlet kiárusítása

Unió-neca 9. szám alatt.

Csak egész rövid ideig!!!

Vásznak, paplanok, szö-
nyegek, női és férfi szö-
vetek, selymek haris-
nyák stb.

Minden elfogadható árért!

Cipőgyárat létesítenek a kolozsvári, nagyváradai és marosvásárhelyi cipész-mesterek

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 28.) Az 1927. évi új vámtarifa rendkívüli kedvezményeket biztosított a belföldi cipőiparnak és oly magas védvámokat vetett ki a külföldről bejövő cipőárura, hogy a cipőimport teljesen lehetetlenné vált. A hazai cipőgyárak a vámvédelem folytán erős fejlődésnek indultak és rövidesen abba a stádiumba jutnak, hogy a belföldi cipőszükségletet el tudják látni.

Ezzel szemben a cipőkészítő ipar az utóbbi pár év alatt erős stagnációba jutott, mert a fejlődő cipőgyárak olcsóbb és tetszetős árúikkal elvonták a cipésziparosoktól rendszeres vevőköriüket, kik a megnehezedett életviszonyok folytán kénytelenek voltak lemondani arról, hogy rendelt cipőkben járjanak és inkább vásárolták az olcsóbb gyári árut. A cipésziparosok rendelkezésükkel elmaradásával kénytelenek voltak megelégedni a javítási munkálatokkal, ami azonban nem nyújtott biztos bázist megélhetésükhöz.

A kényszerítő körülmények folytán úgy a kolozsvári, mint a nagyváradai és a marosvásárhelyi cipész-mesterek elhatározták, hogy cipőgyárakat fognak létesíteni és felveszik a már régóta működő cipőgyárakkal a versenyt.

Kolozsváron mintegy száz cipésziparos akarja az új cipőgyárat létesíteni, mely 4 millió lejes alaptőkével indulna meg. A tervezet szerint az alapításban résztvevő cipészek fejenként 40.000 lejes részjegyekkel járulnának hozzá a gyár alaptőkéjéhez.

MOZIVILÁG

Harold Lloyd, ő mosolya

Harold Lloyd csontkeretes szemüvege, arcvonásainak egy-egy „véletlen” rándulása, keskeny ajka közül kimosolygó nagy, fehér fogai, széles, akaratlanul is nevetésre kész tető groteszk mosolya, szemének hunyorgatása, kezének egy mozdulata, melyet néha „elejt”, adják azt a harmóniát, mi Harold Lloyd-téte Harold Lloydot, ő-t.

Régen indult el Harold Lloyd nevető útja, ma már beérkezett a nagy nevetettők közé, Chaplin és a többiek mellé, akik lépésenként vásárolták meg a nagyközönség kacaját, azt a sok millió örömkönyt és a világ hódolatát. Az a sok-sok ő egyfelvonásos, Harold Lloyd és a többiek filmjei eddig többet jelentettek a felhőkkel töviskoszorúzott világ számára, mint a Kellog- és más békepaktumok igen hatásos hírei. Ezek a filmek kilopták a szívekből, bár csak pár órán is át — a szomorúságot és mosolyra készítették kedves humorukkal a legelkeseredettebbeket is.

Harold Lloydot újból üdvözölhetjük, — hosszas távollét után — Kolozsváron. Egy reprizben mutatkozott be hódolóinak tegnap este az Urániában, a legsikerültebb ő filmében, az „Éljen a sport”-ban. Az „Éljen a sport”-ot a Harold Lloyd-stúdióban készítették, Harold Lloyd dirigálása mellett és még jobban megnyilvánulásra került ő tehetsége, mert ötletei nem mentek át rendezők korrekcióján és kritikáján.

A BUKARESTI LAPOK KÜLÖNKIADASA:

Létrejött a román-német egyezmény

A hirt, amely a stabilizáció és a külföldi kölcsön sikerét jelentené, még nem erősítették meg hivatalosan

(Bucuresti-Bukarest, aug. 28.) A CUVANTUL ma este különkiadásban közölte, hogy a Németországba kiküldött román bizottságnak sikerült az összes függő kérdésekre nézve megállapodást kötnie a német pénzügyi kormányral, a Reichsbank-vezetőivel és a német kézben lévő román renték tulajdonosaival.

A váratlanul érkezett hirt, amelyet hivatalosan még nem erősítettek meg,

a főváros pénzügyi köreiből rendkívül kedvezően fogadták, különösen azokkal az utóbbi napokban elterjedt pesszimiztikus híradásokkal szemben, amelyek a külföldi kölcsöntárgyalások újabb fiaskójáról számoltak be.

Ha bukaresti lapjaink értesülései fedik a valóságot, úgy minden ellenkező híreszteléssel szemben bizonyosra vehető, hogy

az ősz folyamán úgy a stabilizáció, mint a nagy külföldi kölcsön ügye kedvező megoldást nyernek.

A Németországban tárgyaló román bizottságnak óriási feladatokat kellett megoldania, mert azok a függő kérdések, amelyek a két ország között elintézésre vártak és amelyek miatt eddig nem sikerült

szorosabb gazdasági kapcsolatokat létrehozni, nemcsak gazdasági jellegűek, hanem bizonyos mértékben politikai természetűek is. Így német hivatalos helyről több ízben nyomatékosan kijelentették, hogy mindaddig, amíg Románia a versaillesi békeszerződés 18-ik pontjához ragaszkodik,

vagyis amíg a volt ellenséges vagyonok elkobzását be nem szünteti,

szó sem lehet normális gazdasági kapcsolatokról.

Ez a súlyos feltétel, továbbá a német kézben lévő renték valorizálása hosszú ideig leküzdhetetlennek látszó akadályt képezett a két ország között annál is inkább, mert viszont a németek mereven elzárták a román részről jogosan támasztott követelések teljesítése elől. Így a többek között

az ugynevezett germán-lejekért járó kártérítésre sem voltak hajlandók.

Ha most mégis sikerült a megegyezést létrehozni, ez bizonyára csak mindkét félnek kölcsönös engedékenységére melett vált lehetségessé, ami Romániára nézve beláthatatlan előnyöket jelent. Jelenti elsősorban azt, hogy a

stabilizációnak és a külföldi kölcsön folyósításának most

már mi sem áll útjában és így az összes európai államok jegyintézeteinek részvételével biztosítható a stabilizációs művelet.

Az egész ország feszült érdeklődéssel várja, hogy a megegyezésről szóló hírek hivatalos megerősítést nyerjenek, mert

a végsőig fokozott gazdasági válság összeroppanással fenyegeti az összes termelő osztályokat,

amelyek egyetlen és utolsó reményüket a külföldi tőke bevonulásától várják.

Kilenc csődügyet tárgyalt ma a kolozsvári törvényszék

(Cluj-Kolozsvár, aug. 28.) A kolozsvári törvényszék esődbíróságának hétfőn megint mozgalmas napja volt. Kilenc esődkérés feküdt dr. Cruciu Honoriu esődbíró asztalán. A csődöt kérő cégek között akadt bécsi nagykereskedő, vidéki pénzügyes, magánember és jellemző, hogy a kereskedelmi életben jelentéktelen összegek miatt kértek csődöt régi cégek ellen.

A legnagyobb követelése egy kolozsvári faáruháznak volt, amely 60000 lejes követelésért kért csődöt adósa ellen. Egy nagy bécsi divatárú cég, a Gebrüder Wiener cég, pedig cirka 11000 lejes követelésért kérte a csőd elrendelését egy kolozsvári divatárú kereskedő ellen.

Munkatársunk beszélgetést folytatott több ügyvéddel, kik ezekben a csődügyekben érdekelve vannak, mint a hitelezők és mint az adósok képviselői, akik a csődkeresek természetrajzáról a övetkezőket mondották:

— A gazdasági viszonyok leromlásával általánosak lettek a legkomolyabb cégeknek is a pénzügyi nehézségek, melyek természetesen maguk után vonták azt is, hogy a cégek nem tudnak pontosan eleget tenni fizetési kötelezettségeiknek. Miután a mai igazságügyi viszonyok mellett egy követelésnek peres uton való behajtása hosszú időt venne igénybe, a türelmetlen hitelezők egyszerűen, de — mindenkor határozott módszerrel fordultak követeléseik behajtására.

— Ma a hitelező nem perel, hanem csődöt kér késedelmes adósa ellen. A kényszerhelyzetbe került adós — habár meg van a fizetési szándék és csak a lehetetlen pénzügyi viszonyok következtében halasztja a fizetési kötelezettségeit, — természetesen minden lehetőt elkövet, hogy türelmetlen hitelezőjét kielégítse. Ennek az enyhe terror-formának azután másutt mutatkoznak meg a rossz hatásai.

A csődkeresek komolytalanságát jellemzi az is, hogy a mai tárgyaláson, hol kilenc cég ellen csődkerést tárgyalt a bíróság, a hitelezők, akik megjelentek, saját maguk kérték a bíróságot, hogy halassa el a csődkeres érdemi tárgyalását.

A törvényszék mind a kilenc csődkerést elnapolta.

A miniszteri engedély folytán Romániában is

kapható lesz Budapest legértékesebb és legbátrabb hétfői lapja

A REGGEL

FŐSZERKESZTŐ: LÁZAR MIKLÓS

Minden számban hat oldal vasárnapi sport

Kérje minden lapárustól!

ÁRA CSAK 10 LEJ

Mára egy törvényszéki bíró és egy képviselő letartóztatása várható a petróleum panama ügyében

A Calimachi villabeli gyilkosság is összefügg a petróleum panamával

Popoviciu Mihály és Mirto nemzeti parasztpárti képviselőket bűnrészességgel vádolja az Indreptarea

(Bucuresti-Bukarest, aug. 28.) A petróleumpanama ügye ma megint felszínre került a ma esti Indreptarea azt a feltűnésteltető állítást közzéadta meg, hogy Mirto és Popoviciu Mihály ismert nemzeti parasztpárti képviselők szintén részesei a petróleumpanamában.

Az Indreptarea szerint Mirto és Popoviciu lettek volna azok, kik megszerezték család uton az „Eldorado” petróleumtársaság részvényeit és azokat Párisban eladták az angoloknak. A lap tudni véli azt is, hogy a két nemzeti parasztpárti képviselő segítette elő az Eldorado koncessziójának parlamenti tárgyalásán a panamista kormánypárti képviselők akcióját.

A Calimachi villában történt gyilkosság is összefügg a petróleum panamával

A Cuvantul esti kiadása újabb szenzációkat közöl a petróleumpanamával kapcsolatosan. A lap szerint a Calimachi herceg villájában történt gyilkosság szoros összefüggésben van a nagyarányu panamával és a gyilkossághoz egy igen fontos okmány eltüntetése adott okot.

Ujabb, szenzációs letartóztatások várhatók

Az Adeverul és a Lupta közlése szerint Brezoianu nemzeti parasztpárti képviselő ellen, ki a petróleum

panamában ismerets nyiltlevelet írta, a dambovitzai törvényszék elővezetési parancsot adott ki, miután a képviselő nem jelent meg a bíróságnál többszöri idézésre sem. A lapok általában megegyeznek abban, hogy még a mai nap folyamán szenzációs, újabb letartóztatások várhatók és a többek között egy országgyűlési képviselő és egy törvényszéki bíró letartóztatása van soron.

Az Indreptarea ezzel kapcsolatosan azt írja, hogy mikor az „Eldorado” társaság család uton megszerzett kötvényeit eladták, Marinescu, a dambovitzai törvényszék elnöke együtt volt Párisban Popoviciu Mihállyal és Mirtoval.

ACHMED ZOGU,

akit tegnap Albánia királyává választottak. A volt osztrák-magyar szakaszvezető a legérdekesebb karrieriek egyikét futotta be.

Önbetörés a derzsitai kőszénbányában

(Oradea-Nagyvárad, aug. 28.) A multhéten nagyarányu betörés történt a szilágymegyei, nagyderzsitai kőszénbányában. Vasárnapról hétfőre virradó éjszakán betörték a bányagazgatóság pénztár-szobájába, ott feltörték a pénzszekrényt, melyből elemeltek egy kézikasszát. A kézikassa mintegy 280 ezer lej tartalmazott, mely összeg a bányamunkások vasárnapi fizetését képezte.

Reggel vették észre a betörést. A csendőrség nyomozást kezdett. Az egyik utszéli árokban találták az elrabolt kézikasszát — üresen. A gyanu két bányatisztviselőre hullt, kiket is előzetes letartóztatásba helyeztek, de mivel minden szorgos nyomozás sem tudott konkrét vádatot felmutatni ellenük, az ügyészség elrendelte szabadlábra helyezésüket. Egész Szilágymegye nyomozóközegei résztvettek az igen titokzatos betörés tettesének ki-nyomozásában, de minden eredmény nélkül.

Szombaton aztán a zilahi államrendőrség táviratban fordult segítségért a nagyváradai rendőrséghez, ahonnan Koródi rendőrkapitányt és több detektívet delegáltak ki Nagyderzsitára. A váradi rendőrtisztek teljesen új vizsgálatot vezettek le, melynek első fázisa szenzációs eredménnyel zárult. Megállapítást nyert, hogy Nagyderzsitán álbetörés történt, ugyanis a rendőrtisztek megvizsgálták úgy a feltört szekrényt, mint az árokban megtalált kézikasszát és megállapították, hogy mindkettőt kulccsal nyitották fel és csak azután törték össze a zárait. Ez arra enged következtetni, hogy a betörést olyan egyén követte el, akinek kulcsai voltak a zárhoz. Most ebben az irányban folyik tovább a nyomozás, mely eddig még konkrét eredményt nem mutat fel. A bányagazgatóság díjat tűzött ki a tettesek nyomára vezetőnek.

* Kiadók első emeleti szobák szabadfoglalkozásuaknak, ügyvédi, vagy orvosi irodáknak, rendelőknek stb. alkalmasak. Megtekinthetők a str. Regele Ferdinand 12. számú házban. A volt Parisien áruháznál. Ajánlatokat kérünk a Banca Romanească címére.

A magyar kormány ma új jegyzéket küldött az optánsperben a Népszövetséghez

(Budapest, aug. 27. A Mai Világ tud.) A Népszövetség elnökéhez a magyar kormány jegyzéket intézett, melyben az optánsperben, Magyarország és Románia között folytatott közvetlen eszmecsere megihusulását jelenti be. A magyar kormány a trianoni szerződés 239. a népszövetségi szerződés 13 és 14 cikkelyei alapján keresi meg a tanácsot. Magyarország

javasolja, hogy a tanács két pölbirót nevezzen ki

a vegyes döntőbírósgba. Ha Románia szembehelyezkedik továbbra is a 239. pont alkalmazásával, azaz, hogy a magyar-román vegyesbírósg hatáskörét tullepte, vagy szólítsa fel a tanács Romániát, hogy

Magyarországgal egyetemben e kérdésben vesse alá magát az állandó döntőbírósg döntésének.

Ha Románia ezen felszólításnak sem tesz eleget, úgy a tanács alkalmazza a 13. cikkelyt azon 22 ítéletre vonatkozólag is, amelyet a döntőbírósg már meghozott, de melyek még ezideig nem lettek végrehajlva. A népszövetség pénzügyi bizottsága, vizsgálja meg azokat a

Okvetlen rendeljen méret után

Kalap Király

(P. Unirii 24)

450 Lejes finom puplin ingeiből. Óriási színválaszték. Garantált finom kivitel.

pénzügyi motivumokat, amelyekkel Románia megindokolta a vegyesbírósggal szembeni vonakodását.

Ha a tanács viszont hatáskörét tullepté volna abban, hogy a 239. pontot alkalmazza, vagy más okok miatt nem érezné magát kötelezve erre, úgy a népszövetségi paktum

14. cikkelye alapján

terjessze a kérdést az állandó nemzetközi bírósághoz.

Egyidejűleg kéri a tanácsot, hogy az ügyet a legközelebbi szeszio napirendjére tűzzék ki és mielőbb tárgyalják le.

Wied herceg fentartja trónigényét Albániára

Achmed Zogu nem lehet az összes albánok királya, mert akkor Jugoszlávia közbeavatkozik

(Bécs, aug. 28.) Belgrádból és Rómából egymással ellentétes hírek érkeznek az albániai alkotmányozó ülésen már megtörtént Achmed Zogu bey királlyá kiáltása, mig ezzel szemben a milánói Corriere dela Sera Tiránába kiküldött tudósítója azt a hirt jelenti, hogy az államforma kérdésében még nem történt döntés. Lehetséges, hogy a mandátumigazoló bizottság a hétfői nap folyamán sem készül el munkájával s ez esetben — mint az olasz lap kiküldött munkatársa közli — csak kedden fog sor kerülni Ach-

med Zogu királlyá kikiáltására.

Jugoszlávia egyelőre semlegesen viselkedik, ha Achmed Zogu csupán a trónra lép, de óvást emel, ha „az összes albánok királyává” proklamáltatja magát, mert Jugoszláviának több százezer albán kisebbségi lakosa van.

Wied herceg, a volt albán király nyilatkozatot tett közzé, hogy trónigényét úgy a maga, mint a gyermekei számára fentartja, de akciójának időpontját elhalasztja alkalmasabb pillanatokra.

Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank Részvénytársaság

Cluj-Kolozsvár, Főter 29.

Sürgöncim: ESCOMPTÉ.

Telefon: 16, 11-98, 11-99

Foglalkozik a bankszakma összes ágával

Váradi varázs

Egy budapesti napilapban nemrégiben cikket írt a fiatal magyar publicisták gárdájának legtehetségesebb tagja „Kisvárosi varázs” címmel. A cikkben őszinte és elhithető rezignációval állapította meg, hogy a kisváros egykor megénekelte varázsa ma már csak hazug melódiákra adhat alkalmat, mert az emberek a kisvárosokban megkopottak, szürkék, elzárkózók és kicsinyesek.

Mintán a jeles magyar publicista cikkének megírása előtt néhány napig Nagyváradon tartózkodott, a „Peceparti Páris” minden élő és lélekző lakósa tükör elé állva kérdezte napokig magától és másoktól: hol koptam én meg, hol vagyok szürke és szabad-e rólam azt írni, hogy kicsinyes lettem, amikor a jeles írónak háromszor is tüzet adtam, mikor cigarettára akart gyújtani. Egész sajtóháborúság fejlődött ki a megkopott kisvárosi varázs körül, a kedélyek ma sem nyugodtak meg, ugyanígy, hogy a Népszövetség felkérésére Kolleg Frank amerikai külügyminiszter kénytelen lesz Párisból Nagyváradra is ellátogatni, ha azt akarja, hogy egész békeakciója fel ne boruljon.

A lelkeknek a kisvárosi varázs körüli háborúságával Nagyvárad tehát a világpolitika közepébe dobta magát. Most a kávéházak körül azt hiszik, hogy Nagyváradon az embereknek nincsenek adógondjaik, nem drukkólnak a kínai knomintang halászatától, nem félnek attól, hogy Amundsen nem kerül meg hanem csakis a kisvárosi varázst ápolják, őrzik egyesek most a kisvárosi kozmetika minden gyógyszerével. Pedig várának erre nincsen szüksége: kulturában, civilizációban, kezdeményezésben mindig első volt a magyar városok között.

De egyesek ébrentartják a kisvárosi varázst, íme a gyógyszer: Egy nagyváradi újságíró máskülönben orvos, akinek történelmi multját a Szigligeti társaság egyhangú lelkesedéssel vette vissza, szóval sokoldalú tehetség felcsapott a város Intim Pistájának. A világ bármely részén egy ilyen fiatal orvos rendelést nyitott volna, Nagyváradon azonban a fiatal orvos rovatot nyitott „Ami a korzón beszélnek...” címmel és itt gyógyítja a kisvárosi varázst.

Az elmúlt héten ebben a rovatban néhány eljegyzési hír jelent meg. Ebben semmi sem lenne. De az eljegyzett tiszteletreméltó váradi urhölgyek és urak maguk vettek a legnagyobb meglepetéssel tudomást a korai hímen-hírekről. A kitűnő orvos lázat diagnosztizált ott, ahol még csak hőemelkedés volt keletkezésben.

A kisvárosi varázs az augusztus végi napsütésben mutatkozott meg a maga szépsége teljében. Hogy milyen kavardás* támadt ezekből a lendenciózusan elsieltett eljegyzési hírekből, arról annak fogalma sincsen, aki csak történet könyvekből ismeri az emberiség nagy eseményeit.

Az írónt eljegyeztették egy mérnökkel nyilvánosan, holott erről nem szabadott volna tudni egyelőre csak amérnök anyjának, az írónt apjának, a mérnök kilátásban volt menijasszonyának és az írónt meglevő vőlegényének.

Az írónt filozófikus nyugalommal és fölénytel vett tudomást az esetről, senkinek szemrehányást

nem tett miatta, általában az úgyről nem volt hajlandó sem nyilvánosan nyilatkozni, sem magánbeszédben említést tenni.

Az egyszerű polgári leány, akit szintén hasonlóan boronált össze Doktor Intim, már másképen fogta fel az ügyet. Mint lobogó, égő fátyla járta be a várost, vadidegen embereket hősi pózba kényszerített a maga védelmére és a lovagias ügyek légióját indította meg.

Párisban akkor készültek a Kellog paktum aláírására.

Moszkvában elhatározták India forradalmosítását.

Nagyváradon az írónt csökönyösen tovább halgatott.

Az urileány kidoboltatta a városban, hogy délután négy órakor fog a nagyhídról a Körösbe ugrani.

Közben az újság első oldalán vastag betűkkel közhírré adta, hogy Doktor Intim többé egy sort sem írhat a lapba.

Másnap a doktor mégis elhelyezett a lapban egy pilulát, mely állítólag bocsánat kérését tartalmazta.

Harmadnap a lap újra nyilatkozott, hogy a doktort visszaveszi kötelekébe, mert olyan lovagias volt a bocsánatkérésével, mint Petschauer az olimpiáson.

Az írónt még most is csak hallgatott.

A polgári leány összehívatta az interparlamentáris uniót.

A kisvárosi varázs megülte a születésének bacheloriás orgonáját. A váradi lapokból a cenzura mindent kitöröl.

De hol az a cenzor, aki a felelőt, pompázó kisvárosi varázst merné törölni a Bémer tér köre letelepült egyigaz, hamisítatlan és utolérhetetlen metropolis életéből?

Váradi varázsa él. Váradon az emberek társaságából csak összefogózza távoznak. Egyenként senki sem mer.

Félnek a kisvárosi varázstól.

STREINI.

A MAROSMENTI FÖLDMŰVES SZÖVETSÉG GYÜLÉSE

Az ákosfalvai kerület gazdanépe az osztályos gazdasági szervezkedés mellett foglalt állást

Bárdos Péter sikere. -- Kisgazdák és volt nagybirtokosok egy táborban

(Targulmures-Marosvásárhely, aug. 28. A Mai Világ tud.) A Maros megyei Földműves Szövetség csaknem egy évtized óta folytat kitarató és lelkes munkát azért, hogy a kisebbségi sorsba jutott erdélyi magyar földművelő népnek megmentse kenyéradó barázdáit.

Ezt egyrészt osztálytudatos szervezkedéssel építi alá, másoldalról gazdasági oktatással tanítja földművelésre és többtermelésre a falu népet. Az eredmény ottlátható, azokon a gazdaságokon, amiket a Földműves Szövetség rendez tervszerűen, a gabona learatásának zárónapoként.

Ilyen megmozdulás volt vasárnap, augusztus 26-án, az ákosfalvi gazdasági ünnepség, amelynek az ad különös jelentőséget, hogy ott régi nagybirtokosok, egykori földesurai és zsellérsorsból földhözjutott kisgazdák együttesen állapították meg, hogy

az erdélyi magyar gazdasági élet megmaradt kisholdjait csak egy osztályos gazdasági szervezkedés erejével lehet megmenteni.

Ebben a mentőmunkában egy más mellett kell lennie a régi kastélyok urainak, akik ma szintén maguk művelik földjeiket és a párhuzamos gazdák, akiknek nem telik gépi berendezésre, bankamatokra a szükös és rosszul értékesíthető terméskből. Az ákosfalvi gazdaságon már ez az egymásrautaltság áldásosan mutatkozott, mert a régi kuriák urai tanítottak és a föld népe hálás és megértő tanítványnak mutatkozott.

Orbán Balázs képviselő a Földműves Szövetség igazgatója, meg lehet elégedve munkájának eredményével. Hívó szavára felsorakoztak a falvak és kastélyok lakói, barmaikkal, kerti, mezei és házi terményekkel, hogy

bizonyítékot adjanak az erdélyi magyar gazdasági életre valószínűségéről.

Ott láttuk az ákosfalvai gazdaságon: Teleky Domokos grófot, Tol-dalagi Mária és József grófokat, Mikó László, Erdélyi Elemér, Ugron János, Kiss Károly, Török Ferenc, Török István, Tolvaly Albert, Tolvaly Sándor, Kuti Ábel, Kuti Dénes, Kuti Károly, Siposs Sándor, Barna István, Kiss Endre birtokoso-

kat. Megjelent Budapstról az apósát látogató Sajóhegyi István magyar kereskedelmi miniszteri titkár és Burger Dezső gyárigazgató és birtokos, aki 10 kilométer betoncsövet ajánlott fel a Gazdaszövetségnek talajjavító kísérlet céljára.

A gazdanapot Orbán Balázs nyitotta meg, majd állatdíjazás, a gazdasági termény és háziipari kiállítás megnyitása következett. Adorjani Zoltán levita-tanító gazdasági elnök volt ennek a kiállításnak agilis szervezője. Köré tömörülnek a Református Nőszövetség vezetői: Szabó Józsefné (Ákosfalva), Fekete Antalné (Cseréfalva), Bántó Teréz, Zeyk Kató, Gergely Margit és a mindkét kezére béna, de csodaszép háziszöttekkel szereplő Erdős Póli (Karácsonyfalva), Antalffy Ilus (Kisgörgény), Ferenczy Juliska (Nyárádszentbenedek).

A környékbeli lelkesedés is kivette a részét a szervező munkában. Czekere Ferenc geryeszegi esperessel élén résztvettek a gazdanapon: Biró Mózes ákosfalvi, Láni Lőrinc székelyványai, Fekete Antal cseréfalvi és Fekete János marosvásárhelyi református leköszek, a kik bebizonyították, hogy a jó papnak ott a helye, ahol a hiveik boldogulásáról van szó.

Bárdos Péter szavai

A gazdanap programján több értékes szakelőadás szerepelt. Erdélyi Elemér a vetőmag kiválasztásáról és nemesítéséről, Mikó László a talajjavításról tartott gyakorlati és hasznos előadásokat. Majd Orbán Balázs bemutatta Bárdos Péter magyarfenesi kisgazdát, az erdélyi magyar gazdasági élet kiváló reprezentánsát.

A földművelés nálunk — mondotta Bárdos Péter — rosszul fizet. Hiába ad a föld dus kalászatokat, a termékeit értékesíteni csak a közvetítő kereskedelem tudja, mert a kisgazda magára hagyatottan, tőke nélkül, legtöbbször nyakig adósodva, annyiért kell, hogy adja verejtékes munkája gyümölcsét, amennyiért veszik.

A bankok csak a kereskedelem számára adnak a használható hitelt, míg a gazda 30, sokszor magasabb százalékra kapja a pénzt. Ezt pedig a föld kikeresni nem tudja. Így a gazdasági életbe beadódik, tönkremegy és kiszalad a lába alól a föld. Csakis osztályos szer-

vezkedéssel tud a gazdasági élet megbirkózni jövőjével. Ha külön szervezkedik és a

saját sorából választja meg vezéreit.

Zajos lelkesedés kísérte Bárdos Péter felszólalását.

Az állatdíjazás

Az előadások meghallgatása után Orbán Balázs kihirdeti az állatdíjazás eredményét:

Fejésben: 1. Kis Károly „Csokros” nevű tehénnel, mely 8 és fél perc alatt 8 és fél liter tejet adott. Oklevéllel díjazva. 2. Moré Domokos „Bimbó” nevű tehene 6 liter tejjel, díj: 200 lej.

Tehenek díjazása: Az első díjat megosztják Kuti Dénes (Cseréfalva) „Csinos” nevű állatjával oklevelet, Gaál Dénes (Ákosfalva) „Fira” nevű tehénnel 300 lej kap. 2. Szabó Lajos „Gyöngyös”, díj: 200 lej. 3. Kiss Aurél „Szegfű”, díj: 100 lej.

Úszók: 1. Gaál József „Büszke”, díj: 300 lej, 2. Kuti Kálmán: „Virág”, díj: 200 lej, 3. Tóth Sámuelné „Lenke”, díj: 100 lej.

Bikák: 1. Szathmáry Károly: „Pompás”, díj: 250 lej, 2. Moré Domokos: „Hattyú”, díj: 150 lej.

Külön szenzációja volt az ákosfalvi gazdanapnak Takács Józsefné bezej gazdálkodó simenthali tehének felhajtása, amely három egészséges borjut nevel. A borjak már hathetesek, izmos, fejlett állatok.

Kézimunkák díjazása

A háziipar egyszerű fellendülése volt tapasztalható, a gazdanappal kapcsolatos kézimunka kiállítás. Ágyterítők, abroszok, szalvéták, függönyök, szöttek a legművészebb kivitelben voltak kiállítva. Ezek a Református Nőszövetség hivatalosságának összes darabjai voltak. A bírálóbizottság a következő kitüntetés sorrendet állapította meg: 1. Özv. Kis Györgyné. 2. Erdős Póli. 3. Fekete Piroska (gyermekkézimunka). 4. Kuti Dénesné. 5. Ferenlzy Julis. 6. Kisgörgényi Nőszövetség. Antalffy Ilus. 7. Máté Anna. 8. Ákosfalvi Nőszövetség. Varga Dénesné. 9. Nyárádkarácsonyfalvai Nőszövetség: Bántó Teréz.

* LAPONK BUDAPESTEN állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII., Baross-tér 19.

HIREK

LAPZÁRTAKOR:

Briand nagy békebeszéde

Buzdugan régens Kolozsváron. Ma délelőtt Kolozsvárra érkezett dr. Buzdugan György régens, ki Joachimovból érkezett, hol nyári szabadságát töltötte. A régenst a kolozsvári pályaudvaron a helyi hatóságok vezetői és rokonai Vasiliu egyetemi tanár családja várták. Buzdugan régens az állomás Perronján hosszabb beszélgetést folytatott Mihali Tivadar polgármesterrel, majd dr. Dan Partan megyei prefektust üdvözölte igen szívélyesen. A régens Vasiliu egyetemi tanárnál szállt meg és kedden este hagyja el Kolozsvárt. Ittléte alatt hivatalosan senkit sem fogad.

A FLIEGENDE HALÁLARA. Megszűnt tehát a „Fliegende Blätter”, a németek sok évtizedre s nagy multra visszatérő híres vicclapja, amely a legutóbbi-ideig verhetetlenül képviselte a jó német humort. A Fliegende iskolát csinált a humor érén. Itt kultiválták legjobban az anyós- és vicinális-vicceket, s a vicceknek azt a fajtáját, amelyet gyermekszájnak neveznek. Nos, ugyán az anyós-vicceket, mert elpártoltak a Fliegende megrokkant humorától s a lap hosszas vergődés után most esendben kiműlt. A Fliegende számíthat a részvétre, olvasói legalább olyan szomorú arccal állják majd körül az utolsó számát, mint amilyennél a vicceit olvasták.

Négyéves gyermek az égő házban. Dészről jelentik: Özvegy Bot Mária Valea Gosilor községbeli lakos háza kigyuladt és porrá égett. A tűz miatt támadt óriási riadalomban Bot Mária megfélekedett arról, hogy az égő házban felejtette 4 éves unokahugát. Mikor a tüzet lokalizálták, akkor derült csak ki, hogy a kislány az égő házban rekedt, hol szénre égett.

Storescu volt nagyváradi pénzügyigazgató Kisenevnek sem kell. Nagyváradi tudósítónk jelentik: A kisenevi kereskedelmi és iparkamarától egy távirat érkezett Nagyváradra, amely az ottani kereskedelmi és iparkamara üléséről számol be. A kamara vasárnapi gyűlésén ugyanis Groswald igazgatósági tag tiltakozott Storescu volt nagyváradi pénzügyi igazgató Kisenevbe helyezése ellen és kijelentette, hogy a kisenevieknek sem kell Storescu, a kisenevi titkár kijelentette, hogy minden intézkedést megtettek, hogy a pénzügyigazgatót ne helyezték Kisenevbe.

Az autó megölt egy kisleányt. Dészről jelentik: A 742. számú kolozsvári autó Bethlenben elgázolta Luksa Lukrécia 5 éves kisleányt. Az autó mintegy husz méteren vonszolta magával a szerencsétlen gyermeket és teljesen összeroncsolta. A kisleány alig negyedórai kínlás után, súlyos sebeibe a helyszínen belehalt. Az összeverődött feldühödött tömeg meg akarta lincselni a soffit, akinek nyilvánvaló gondatlansága okozta a kis Luksa Lukrécia halálát. A csendőrség erélyes fellépése tudta csak megmenteni a soffit, hogy a közönség véresre ne verje. Az illetékes hatóságok kiszállítottak a helyszínre és több tanút hallgattak ki. Kétségtelenül megállapítást nyert, hogy a soffit vigyázatlansága okozta a szerencsétlenséget. A soffit mindjárt, a helyszínen letartóztatták. Luksa Lukrécia borzalmas halála vidék-szerte nagy megdöbbenést és részvétet keltett.

(Páris, aug. 27. Rádó távirat.) A háborút elítélő egyezmény aláírása ma délután 3 óra 55 perckor megtörtént. A terem zsúfolva volt. Poincaré a nézők sorában foglalt helyet, felesége és Kellog felesége között. Három órakor svájci alabárdosok között a terembe érkezett a hatalmak képviselőinek zárt menete. A közönség feállott. Briand szólásra emelkedett:

— Talán néma hallgatással emelni lehetne az aláírás aktusának nagy jelentőségét de vétenék Franciaország ellen, ha nem mondanám meg, milyen nagy örömet érzek, hogy éppen Franciaország láthatja vendégül a hatalmak képviselőit ilyen aktusnál, amely a népeknek örömet szerez. A francia népet boldogság tölti el, hogy megismerték legbensőbb lelkületét.

— A mai nap fordulópont az emberiség életében. Ma megfosztják a hatalmak a háborút a törvényesség-től és ezzel minden eddiginél külön életet adnak a mai és a jövő

— A budapesti közraktárak munkásai sztrájkba léptek. Budapestről jelentik: A budapesti közraktárak munkásainak bérharca ma nyílt sztrájkra vezetett. A munkások azon kérelmét, ohgy tizenhárom százalékos béremelést eszközöljenek, az igazgatóság elutasította, mire a munkások beszüntették a munkát.

— **Burileanu bankkormányzó Kolozsváron.** Burileanu a Banca Nationala kormányzója hétfőn este Kolozsvárra érkezett. A bankkormányzó kolozsvári útja összefüggésben van azzal a felelősségi tárgyalással, melyet a New-York szálló ellen elrendelt bírói zárlat ügyében tart holnap az ítélőtábla. A bankkormányzó ugyanis a New-York szálló bérlője és Rosetti aszszony, ki unokahuga a bankkormányzónak és a szállodaüzletben társa volt. 7 és fél millió lejért perrelte a bankkormányzót. A törvényszék elrendelte a szálloda ellen a bírói zárlatot, melynek feloldását kéri most Burileanu az ítélőtáblától.

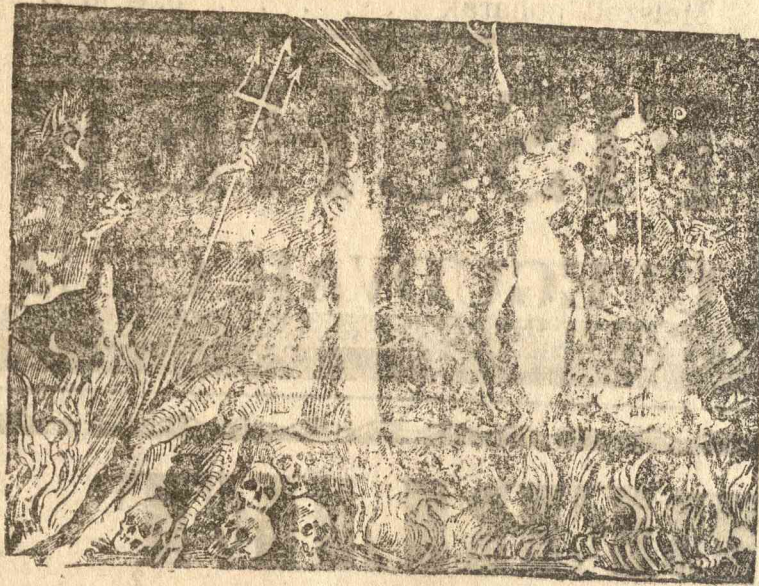
generációnak. Öröm, hogy látom a külügyminisztereket, akiknek legtöbbje hosszú utazások fátalmait után érkezett Párisba, de a mű a melynek kialakítását elősegítették, megéri ezt a fáradságot.

Briand ezután Kellog érdemeit emelte ki. Meleg szavakkal szólt Stresemannról és Chamberlainról, kiknek jelentős szerep jutott az egyezmény utjának egyengetésében. Briand beszéde annak hangoztatásával ért véget, hogy a békét most már meg kell szervezni.

Most a francia külügyminisztérium ceremónia mestere Stresemann odavezette az asztalhoz, s a német külügyminiszter a terem éljenzése közben elsőnek irta alá a békeokmányt. Utána Kellog, majd a többi hatalmak következtek. Az aktus után az aláírók visszatértek a külügyminisztériumba, amely előtt óriási tömeg várakozott. Számítalan fotóriporter és filmoperatőr öröklötte meg a történelmi jelentőségű aktust.

— **Belefűlladt a Láposba.** Dészről jelentik: Costin Julia láposi lakos beleesett a Lápos-patakba és megfűlladt.

Ma aláírták Párisban a békepaktumot ...

Belzebub: Tűzre azzal a békecsesemével!
Ha meg találna nőni, még elpusztitaná egész királyságomat!

Hotel Metropol Bukarest

A királyi palotával szemben

Modern comfort! minden olvasója Modern comfort!

15% kedvezményt kap a szobákról

ha felmutatja ezt a hirdetést!

A Cluj-Kolozsvári Izr. Hittközség Tilkári Hivatala közli az érdekeltekkel, hogy a Ferdinánd Király-uti ujonnan épített zsinagóga imaszékeinek berbeadása már megkezdődött. Egyben nyomatékosan felhívja a régi bérlők figyelmét arra, hogy a legsürgősebben jelentkezzenek ülőhelyeikért, mert szeptember 2-től kezdve, minden tekintet nélkül fognak az ülőhelyek az új igénylőknek berbe adni. Hivatalos órák: d. e. 10—1, d. u. 4—6.

— **Nagy viharok Dész körül.** Dési tudósítónk jelenti: Szombaton éjjel újabb vihar volt a vidéken, mely két helyen is kárt okozott. Aparét községben, Horka Péter házába becsapott a villám és felgyújtotta a házat. A ház teljesen, földig égett és elhamvasztott minden benne levőt, csak éppen a lakók tudtak megmenekülni a tűzhaláltól. Különös szerencse, hogy a vihar nem terjesztette tovább a tüzet, mert közben megredt a zápor és a felcsapó lángok szikrái nem tettek kárt a már vizes fedélű szomszéd házakban. — Egy másik villám Szek község elemi iskoláját gyújtotta fel és hamvasztotta porrá. A két villámsújtó épület kára meghaladja az egymillió lejt.

— **Egy héttel eltolódott a váradi színháznyitás.** Szeptember hó 5-ére volt kitézve a nagyváradi színház szeszonyító, ünnepi előadása. Dr. Janovics Jenő kollégiális gesztusa folytán azonban a szeszonyítás egy héttel kitolódik, hogy a volt színházigazgató Erdélyi Miklós — ezen idő alatt megtarthassa bucsuelőadásait.

— **Karlita manifesztumok Kolozsváron.** Arendőrség ma éjjel Karlita manifesztumoknak jött nyomára, amlyeket ismeretlen fiatal emberek osztogattak. A rendőrség 2000 ilyen manifesztumot szedett össze.

— **Szép keresettel, előnyös feltételekkel** keresünk a lap akvicióra és ismert magyar könyvek havi részlet terjesztésére jó megjelenésű hölgyet vagy urat helyben és vidéken. Cluj, Str. Jon Maioreseu 12. 9—12 és 3—7 között.

— **Erdélyi és bánati autóturára** kereskedelmi autóhoz betársulnók. „Palas” str. I. Rotin (Kötő-u A.) Cluj.

Felelős szerkesztő:
SERESS JOZSEF

MEGHIVÓ

Magán, vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapesten

a legkedvezőbb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

Grand Hotel

PARK-NAGYSZÁLLODA

Budapest, Baross-tér 10. szám. mert 20 százalék engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olcsó szobárainkból, 10 százalék engedményt kap olcsó éttermi árainkból (kitűnő házi konyha).

Öt pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról. Nálunk otthon érzi magát. Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg. Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg.

Előzetes szobamegrendelés ajánlatos.

SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZI IRODA HIREI

HETI MŰSOR

Kedd: *Mersz-e Mary?* Nagyon olcsó, mozi helyárrakkal.

Szerda: *Kék róka.* (Repriz. Uj betanulással, új szereposztással. Kerekkes Ilonka vendégjátékával.

Csütörtök: *Csókos asszony.* Nagyon olcsó, mozi helyárrakkal.

Péntek: *Rómeo és Júlia.* (Shakespeare-tragédia, új betanulással, új szereposztással. Nagyon olcsó mozi helyárrakkal.

Szombat: *Szeretők iskolája.* (Az új idény első előadása. Párisi vígjáték-ujdonság, először. Poór Lili főlépésével. Premiére bérlet.

Vasárnap délután fél 3 órakor: *Muzsikus Ferkó.* Nagyon olcsó, mozi helyárrakkal.

Vasárnap délután 6 órakor: *Szeretők iskolája.* Rendes helyárrakkal.

Vasárnap este háromnegyed 9 órakor: *Marinka, a táncosnő.* Kondor Ibolya, szerződött tag bemutatkozása.

Hétfő: *Szeretők iskolája*

— **Az utolsó mozi-helyáras előadás.** Az idei évad e hó 31-én, pénteken véget ér. Szombaton, szeptember 1-én kezdődik az új szezon, megerősített társulattal új tagokkal az új darabok tömegével. A most végződő évad utolsó napjain három mozi-helyáras előadást rendez még a színház. És pedig: Kedden a legragyogóbb sikerű legszínesebb angol-operette-revü-ujdonság a *Mersz-e Mary?* kerül színre (50, 40, 30, 20, és 10 lejes helyárrakkal), csütörtökön a *Csókos asszony* című operette ujdonságot adják ugyancsak ilyen rendkívül olcsó helyárrakkal. Pénteken pedig Shakespeare-est lesz, a britt óriásnak legnépszerűbb tragédiája a *Rómeo és Júlia* fog új szereposztással színrekerülni s ezen az estén is 50 leibe kerül a legdrágább földszinti szöllye. Bizonyos, hogy ezek iránt a bucsu mozi-helyáras előadások iránt óriási érdeklődés lesz.

— **Szeretők Iskolája az új évad első premiérje.** Páris tavalyi évadjának legvonzóbb s legtartósabb sikerű szenzációja a *Szeretők iskolája* című vígjáték volt. A régi francia vígjátékok fajtájából való ez az ujdonság. Ellenállhatatlanul mulattat, szikrázóan szellemes csipkefinomságu amelllett sehol sem lépi át egyelen egy ötlete sem a jóízű határát. Sehol sem durva, sehol sem pikáns. A *Szeretők iskolájára* Imre Sándor rendezése mellett igen nagy ambícióval készül a színház személyzete. A főszerepeket Poór Lili, Marsi Gizi, Laczkó Aranka, Petróci Alice, Székelyhidi Adrienne, Hoykó Ferenc, Tóth Elek, Mihályfy László fogják játszani. A *Szeretők iskolájának* szombaton este lesz a premiérje. Ez lesz az évad első premiére-bérletes előadása.

festékszükségletét
okvetlen

Rados & Co.

festékn a gykereskedésben
szerezze be

Cluj, Cal. Regele Ferd. 21.
(volt Wesselényi Miklós u.)
Telefon 692.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szedne 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresők részére egyszeri hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Fiatallány levelezne zsidó urival szórakozásból, Jelige „Piros róza” a kiadóban.

Szabásznőt és varrólányokat felveszünk. Vesselényi Miklós-u. 10. háttul az uvarban.

GYAKORLOTT SZABÁSZ kerestetik vidéki városba. Levélbeni ajánlatokat fizetési igények megjelölésével, lehetőleg számalékban (darabonként) **OBERT KÁROLY Dumbraveni (Erzsébetváros)** címre küldendők.

Kertes villában 2 szoba, fürdőszoba, melléképítményekkel october egyre kiadó. Értekezni Attila-uca 51.

Kiadó egy szoba butorozva, vagy üresen, Értekezni Tordai-ut 48.

Kiadó, egy szoba konyha, kamara, Str. Viilor, (v. Szöllő-ut) 20. Értekezni Str. Victor Babes, (Trefort-ut) 61. Gebefüginél.

Enyedi borok megérkeztek. Ebéd huszonnyolc, bármilyen vacsora husz lej. Kerekkes éttermében.

EGY SZÉP ernyős gyermek kocsit olcsón eladó. Str. Feleacului (Tordai ut) 17.

Uj nyakkendőt kap 20 lejért, ha a régit a „Nyakkendőklínikán” Str. Vasile Alexandri (volt Linceg-uca) 9. sz. alatt átalakíttatja.

Kiadó nagy szoba, konyha, élőkamra, veranda. Donát ut 110. szám alatt.

HIRDESSZEN A MAI VILÁGBAN

**SZÉPET,
FINOMAT,
OLCSÓN**

Karlsbadi ebédlőkészlet 780 L
Karlsbadi kávékészlet 260 L
Karlsbadi teáscsésze 20 L
Karlsbadi 6 személyes jourgarnitúra 90 L
Metszett poharak 3, 4, 5 L

FISCHER
ÜVEGUDVAR, CLUJ

BERLIET

AUTOMOBILOK

itteni
kerületi képviselője
mai naptól
kezdődőleg

AUTÓ-PARK

CLUJ, STRADA REGINA MARIA 35. SZÁM.

TELEFON

580

A legujabb típusu autók üzletünkben már megtekinthetők.

**SZÉPET,
JÓT ÉS OLCSÓN**

D. Sámuel

férfidivatruházában vásárolhat
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 3. sz.

PUPLIN elejü ing 255 L
Egész puplin ing méret
szerint 390 L
Férfi selyemzokni 57 L
Dupla keménygallér 33 L

Szenzációs
rádió-ujdonságok

érkeztek
az

ELECTRIKAHOZ
Cluj, Calea Victoriei 1.
(volt Kossuth Lajos-utca)

«»»

Hangszóró (Lautsprecher)
Lei 920-tól!

CSAK 8 NAPIG!

Mindenféle

CIPŐK

rendkívül
olcsó árak mellett
lesznek elárusítva

a
FRIEDMANN

cipőüzletben Cluj,
Főtér 9. szám
(Volt Batta-helyiség)

SPORTVILÁG

Nyilatkoznak a kolozsvári nemzetközi tenniszverseny hősei

(Cluj-Kolozsvár, aug. 27. A Mai Világ tud.) Kolozsváron ma az érdeklődés központjában vitán felül a KAC nemzetközi tenniszversenyének hősei és hősnői állanak. Nap-hosszat ezernyi néző gyönyörködik valóban nagyszerű küzdelmeikben és mint már ilyenkor ez szokás, kialakultak a pártok is.

A verseny fejedelménje a gyönyörű Oberschall Magda, aki addig nem megy férjhez, míg a váradi Zizovits Lenkén revánsot nem vesz.

Mindent halálosan komolyan vesz és csinál. Amikor a női egyes döntőjében kikapott Zizovits Lenkétől, határozottan úgy érezte, hogy most mindennek vége... Nagyon kikaptam — mondotta — de fogadom, jövőre revánsot veszek. Most kimegyek Párisba egy fél évre és a télen is teniszpályán fedett pályán. Tudnom kell, hogy jó játékos legyek.

Hiába nyugtatjuk meg a sáropataki és kaposvári bajnokságait nem hiába nyerte, a vereség lehangolja.

— Mikor megy férjhez?

— Majd ha a Zizovitson revánsot vettem.

A győztes Zizovits Lenkét huszonöt váradi fiú védi az idegenek attakjától.

Határozottan a hazaiak legszebbje Alig 20 éves és erre kényes is. Azt mondja, a tavaly Bukarestben megkérdezte egy újságíró és mégis 22-öt írt. Nagyon szereti a teniszt és 1000 évig akarja játszani. Közben azonban szívesen férjhez is megy. Kérdem: kit választana inkább, egy öreg milliomost, vagy fiatal, de szegény tenniszest. Azt mondja, egyiket sem. Fiatal milliomos tenniszest várom. Addig is öt váradi autót huszonöt fiú jött utána, akik alabárdosokként őrzik, nehogy egy, a követelményeknek meg nem felelő idegen közeledjék...

Nedbalek Richard meghal a csárdásért és a kedvenc nótája: „Csak egy kislány van a világon...”

Kezdjük a legmesszibbről jött vendéggel. A rendkívül szimpatikus cseh fiú az első percben siet közölni velem, hogy magyarul is megtanult, mert hét éve él Pozsonyban. Huszonnégy éves, négy éve tenniszest, jogás. Most negyedik a cseh ranglistán, de mint a versenyen is bizonyított, erről a vékonydögájú fekete gyerekről még sokat fogunk hallani. Nőtlen és azt mondja, amiért a nevében a balek szó is előfordul, nem pali, hogy elsiessék a dolgot. Nagy bámulója a Kehrlingnek, a kedvenc nótája: Csak egy kislány van a világon, estétől reggelig csak csárdást táncol. Bucsuzól utánam kiáltja: „Mondja meg a Kolozsvári-

riaknak, hogy nagyon szépen köszönöm az izé... az aplaudieren és remélem, hogy jövőre meg lesz a viszontlátás.” Nagyon megérdemelte a kapott tapsokat.

A verseny pubija a rövidnadrágos Hamburger gyerek, a ki egy exhadügyminiszteren verte el a port

Tizenhat éves, rövidnadrágos liceista. A papája lugosi drogista és csak hosszas rábeszélésre engedte el, hogy az ottani Hellas színelő első versenyén itt indulhasson. Az egyetemen megverte gróf Festetichet és a nagyszerű Nedbalekkel került össze, aki nagy küzdelem után kiverette 6:4 és 10:8 arányban. Nagyon tehetséges játékos, akit a mester Kehrling is megdicsért. Büszke rá és megígéri, hogy addig nem nyugszik, míg olyan erős ütése nem lesznek, mint a Mesternek.

Balás Iván, a jugoszláv bajnok alig várja a fürdőszézon befejezését, hogy erős tréningbe állhasson

A kitűnő jugoszláv bajnok ezután nem szerepel tudásához méltón. Nincs tréningben. Na igen, kitűnő fürdőszézon volt Palicson, ahol ő fürdőigazgató és nem tudott szabaddulni. Huszonkilenc éves, husz év tenniszest. Borszéken nyerte első versenyét kilenc éves korában. Nem fáj, hogy Nedbalektől kikapott, de bosszantja sulyos veresége, amit főleg balszerencséjének tud be. Mint a férfi párosban be is bizonyította, igaza van. Nős? — kérdezem. — A válasz: „Mai formámhoz még ez hiányzik...” Nagyon el van keseredve...

A verseny stárja, Kehrling, csupán arra kíváncsi, hogy a többi primadonnáktól is az első percben az életkoruk iránt érdeklődöm-e

A cukor marad természetesen a végére, most Kehrlinget támadom meg. A világhírű magyar bajnok határozottan a publikum dédelgetett kedvence. Minden mozdulatát lesik, sikerültebb ütéseit (pedig szinte mind az) felzúgó tapsal honorálják, ha pedig kihagy, hisz ő is ember, egy pillanatra olyan az egész pályán, mint a temető. Harminchét éves. De nem tudja megbocsátani, hogy pont hölgyek jelenlétében kell vallania. (Ebben a pillanatban egy édes kis szőke gyerek rohan hozzá autogramért, majd a fülléhez hajol és megkérdi: Kehrling bácsi, érdemes itt még valakitől autogramot szerezni?) Kehrling megnyugtatja és így szól:

„Hát igen, van akinek már bácsi is vagyok“

aztán egy pillanatra elgondolkozik. Nyilván az ő 10 éves fiacskája jut

eszébe. Mert ekkora fia van, sőt két ragyogó kis leánygyermek is papának szólítja odahaza Pest-Budában. De hát hiába, neki csak a téli hónapok jutnak odahaza. A magyar bajnok az év többi részét végig utazza a nemzeti színek dicsőségéért.

Elete legszebb győzelme a Borotra elleni pesti diadal és legnagyobb küzdelme a Cochet elleni volt, amelyet természetesen el kellett veszítenie. Mindegy. Nála a jobb győzelme nem fájdalom. 1916-ban még magyar válogatott hátvéd volt, az-

tán felcserélte a szívéhez közelébe álló tennisszel a focit. Azóta csak ezt játszik. Még 10 évig aktív versenyző, aztán reméli, hogy addig csak akad jobb is nála és már csak otthon, a maga gyönyörűségére fog játszani. Nagyon szereti Kolozsvárt és mindig félretesz minden más külföldi meghívást, amikor a Kolozsváriak hívják. Csak arra kér, hogy ha 10 év múlva is találkozunk valahol a perifériákon, ne kérdezzem többé éveit, pláne hölgyek előtt... Megígérem... (i. v.)

A CMSC győzött a nagyváradai Törekvés elleni revansmérkőzésen

KMSC—váradi Törekvés 5:2 (1:1). A kolozsvári munkáscsapatnak sikerült revánsot venni váradi testvércsapata felett, ám a várt fair mérkőzés elmaradt, helyette durvaságok és botrányok tették zajossá a barátságosnak hirdetett találkozást.

A mérkőzés első husz percében határozott nagy fölényben játszanak a kolozsváriak, amelynek eredményeképp Bozsi a 16-os vonalról védhetetlen gólt lő. Gól után a Törekvés erősít és a 35-ik percben egy kapuelőtti kavargásból sikerül is kiegyenlíteniök. A játék

egyre durvább lesz és végre is Ciurel bíró kénytelen kiállítani a 44-ik percben a Bedét faultoló Zsigát. Zsiga csak hosszú vonakodás után megy le.

A második féldobban a Törekvés folytatja sportszerűtlen viselkedését. 10 percig tartó purparlé után a mérkőzést Kajla szükségbiráskodása mellett folytatják. A nivótlan és csapkodó játékból most is KMSC fölény alakul ki. A vezető gólt Bartha tizenegyeséből a Törekvés éri el, a kitűnő Bindász azonban védhetetlenül egyenlít. Ezután a KMSC döntő fölénybe kerül.

Kolozsvár bajnoka, a Románia Nagyváradon vereséget szenvedett

NAC—Romania 6:2 (4:2), bíró Morar. A nagyváradai csapatnak sikerült revánsot venni legutóbbi vereségéért a kolozsvári bajnokcsapatától. A gólok nagyszámát Lázár távolléte igazolja, aki helyett Puscaru indiszponált védése szerepelt. A mérkőzés első félidejében a NAC támadott többször, míg a második féldobot inkább a Románia uralta. A mérkőzés góljait Fábrián (2), Rónay (2), Nemes és Róth, rugta Huniade (2), Chifor és Bochis a Románia góllövői. Kitűnő bíró volt dr. Morar.

Megkezdődött a futballbajnokság az aradi és a temesvári kerületekben — Gólzápor árasztotta el a temesvári pályát

Kinizsi—Unió 14:1 (6:1). I. o. bajnoki, bíró Blumberg. Góllövő Wetzler (4) Ruzska I (4), Rafinszki (2), Zelenak, Kuszka II., Juhász és Vogel.

Banatul—URD 4:1 (2:0). I. o. bajnoki bíró Rechtenwald. A Banatul most vett revánsot a tavaszi szezon végén Resicán szenvedett emlékeztető vereségért. A mérkőzés külön érdekessége, hogy a Banatul csapatában játszott Sepi II. is, aki a Kinizsiből átlépett a bajnokaspiráns együttesébe. Góllövő Kovács (2), Sepi II., Dobay, illetve Keller.

TAC—Rapid 7:0 (4:0). I. o. bajnoki, bíró Kubik. A gólokat Ognanyov (2), Ráb (2), Csányi (2) és Dolvett rugták.

Fratelia—Kadima 2:1 (1:0). A Kisoda új névre keresztelt együttese szerezte az első meglepetést a bajnokságban. Bíró Simon, góllövő Adrev, illetve Halle.

Resica. TMTE—RMTE 4:2 (1:2) barátságos, bíró Rausch. Az URD B) csapata Aninára

rándult át autobuszon és az országuton sulyos autószerencsétlenség érte a futballcsapatot. Eddig még ismeretlen okokból az autó felborult és a csapat négy játékosa sulyos sérüléseket szenvedett. A megsebesült futbalistákat azonnal autón szállították vissza Resicára.

Avad. Glória CFR—ATE 4:1 (0:0). Elsőoszályu bajnoki. Bíró Szabolcsi. Érdekes mérkőzés, amelyen az ATE támad többet, mégis nagy gólaránnyal győz a gólképesebb Glória, amelynek góljait Bali, Szabó, Marjanov és Mihály (öngól) lötték, míg Béres II. tizenegyesből szépít az eredményen.

CFR—Simeria-Vointa 3:1 (1:1), bíró Pálinkás. Rutkay vezetőgólját Pozsgay egyenlíti. A második féldobban Reiff és Szabó III. biztosítják a győzelmet.

Zilah. Meseşul—Szilágyesehi SC. 1:0 (0:0). Bíró Stanilescu kapitány. A vidék meglepetése. Revansmérkőzés, melyen a Meseşul revánsot vett a multkor 2:0-ra győző SzSC-vel szemben. A sulyosabb vereségtől Nagy Ferenc kapus védte meg az SzSC-t, mely hét tartalékkal állott mezőnybe.

Szilágyosomlyó. CSS Szilágyosomlyó—Törekvés Zsibó 6:1 (4:0). Revansmérkőzés, melyen újra nem sikerült a zsibói Törekvésnek revánsot vennie multkori legyőzőjén.

Tricolor—Olimpia 4:2 (2:1), bíró, Oravec.

A Tricolor első szereplése az első osztályban mindjárt sikerrel járt. Primo (2), Martincsek és Szabó a győztes csapat góllövői, Cuiedan és Varjasy szépítenek a vereségen.

Aranjosgyéres. Sodronyipar—Haggibor kombinált 3:2 (2:0). A Haggibor kombinált együttese szép játék után vereséget szenvedett a saját pályáján mindig veszélyes Sodronyipar ellen.

Bpkarest. Juventus—Macabei 2:2 (0:0). Bíró Xifando.

Bukarestben ma kerületi volt, amelyen Virgil Jon, az ismert dekatlonista 400 méteren 51.6 mp. idővel új rekordot állított fel.

Diákoknak, iskolásoknak jó meleg paplan, párna, takaró nagy árkedvezménnyel!

Rekord-paplanárúház

Cluj, Str. Vlahuță (v. Bolyai-u.)

Rendelést bárhová pontosan utánvétellel szállítok!

Az Oberschall-Kehrling pár nyerte Kolozsvár ezévi páros bajnokságát

Tegnap délután játszották le a KAC nemzetközi tenniszversenyének egyik legérdekesebb versenyszámát, a vegyes páros bajnokság elődöntőit és döntőjét. Az elődöntőben a Brandenburg-Balás pár 6:3 és 6:2 arányban győzött a Giurgitzné-Serb pár felett, míg az Oberschall-Kehrling pár 6:0 és 6:1-re nyerte szettjeit a Papos-Zoffka párokkal szemben. A döntőbe került győztesek mérkőzése hat óra körül kezdődött és a Kehrling-Oberschall pár megérdemelten, imponáló fölényrel nyerte a bajnok-

ságot a Brandenburg-Balás pár elől. Sett arány 6:2, 6:2.

A tegnap délutáni verseny további eredményei a következők:

Női egyes II. osztályu bajnoki elődöntő: Oberschall-Marton 7:5, 6:3, Arató-Kabdebo 6:1, 7:5.

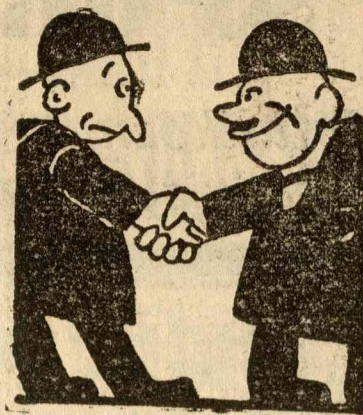
A vegyes páros II. osz. elődöntő: Matusovszky Horosz-Frenkel Rado 6:1, 6:2. Veressné Renner-Rozinné, Szatmári 6:1, 6:4. Devicséri, Farkas-Jakabos, Gürtler 6:1, 4:6, 6:2.

A férfi egyes ifjúsági bajnokságban a vásárhelyiek kitűnő játékosai

a fiatal Réthy játszik ma a Székely-Stancescu verseny győztesével. Ugyancsak ma játszik le a II. osztályu vegyes páros döntőjét is, tehát a mai napnak is megvannak a maga szenzációi.

Tegnap este különben a vendéglátó KAC Farkas uccai klubhelyiségében hatalmas bankettet rendezett, amelyen Kolozsvár társadalmának színe-java ott volt. A főversenyek győztesének Viola Kornél mérnök itt adta át lendületes beszéd kíséretében a KAC értékes tiszteletdíjait.

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser el sem hiszi, ha mondom, hogy tudjisten egy pillanatilag sem irigylem az Achmed Zogu beyt, aki most rá ült Albánia trónjára. . .

— No hallja, ha akkor élt volna, valószínűleg Dózsa György helyett se ült volna oda. . .

— De nézze Pancser ur, baj nincsen, mert élethossziglan választották meg. . .

— Látja erről eszembe jut, hogy tegnap egy ur magából kiketten rohant egy ismert kolozsvári orvoshoz:

„Doktor ur, segítsen rajtam, mert meghalok.

„Mi baj van? — kérdezi az orvos.

„A töltőtollam, amely garantáltan élethosszig használható — eltört.

— No de Pancser ur, hogy jön ez Albániához?

— Hát nem hasonlíthatom egy rend ruhához, mert rendről ott szó sincsen. . .

— De mit szól hozzá hogy állítólag megegyeztünk Németországgal:

— Könnyű volt!

— No hallja Pancser, hogy mondhat ilyent, hiszen nagyon súlyos ellentétek voltak.

— Oh igen, egész addig, míg mindenben nem engedünk. De mit szól hozzá, hogy a németek mindenben elérték céljukat: Párisban kitűzték a német lobogót. . .

— De látja, ha igaz, hogy megegyeztünk, miért nem tessük közé a berlini egyezség szövegét?

— Szerénységből. . .

— Hogyan érti ezt Pancser ur?

— Nézze a napokban feleségem felvett egy mindenest leányt és hallom köztük a következő párbeszédet:

„A bizonyítványaik nem jók és egy hiányzik is“ . . .

„Igen nagysága, az az egy kitűnő és dicséret volt, de szerénységből eltéptem. . .“

— Pancser ur a kormány elég szerényen bánik az államsegélyekkel. . .

— Hát mit tegyünk, ha ilyen szerény kormányunk van. Nála csak egy testület szerényebb. . .

— Tudom, tudom, szeretett képviselőik, mert azoknak hangját sem hallani. . .

— És Pancser ur ebben maradjunk?

— Szó se róla. Csak türelem. . .

— Miért néz a földre Pancser, mikor valakiről portrét ad. . .

— Mert cipőm Gladys cipőkrémmel van tisztítva és az egész világ visszatükröződik benne.

A vasárnapi uszó versenyen kiválogatták a Bucarestbe küldendő uszókat. Vasárnap tartotta a kolozsvári kerület propaganda uszóversenyét. A versenynek az adott különös fontosságot, ezen választotta ki a szövetség elnöke, Seliceanu Gergely, a Bucaresti országos uszóverseny, kolozsvári kiküldöttjeit. A bucaresti alosztály ugyanis tudomásul vette, hogy a Szövetség szeptember 2-ára országos versenyt írt ki és már intézkedett is, hogy a Tyr pompás uszodájában a verseny a legzavartalanabbul lebonyolítható legyen. Mindenesetre a legnagyobb érdeklő-

zéssel várjuk a bucaresti összecsapást, mert az hivatott eldönteni, hogy a Regát vagy Erdély érdemes-e az ország uszósportjának vezetése.

Budapesten a Hungaria és Ferencváros megnyerték a közép-európai kupamérkőzéseiket

Hungaria—Rapid 3:1 (3:0). Biró Christ (Prága). Az első félidőben és a második félidő közepéig a Hungaria mondhatni nyomasztó fölényben volt. Azt lehetett már hinni, hogy a Rapid katasztrófális

vereséget szenved. De a második félidő közepétől a magyar csapat visszaesett s az osztrákok kerültek fölénybe. A döntő mérkőzést semleges pályán fogják lejátszani.

Ferencváros—Beogradski 6:1 (4:1) Biró Pressler (Bécs). Huszonötezer néző jelenlétében, pompás játékkal ismét gólzáppal győzött a magyar professzionista bajnokesapat s ma mutatott játéka nagyszámu hivatott a legszebb reményekre jogosítja. A csatársorból különösen Turai és Takács váltak ki.

Egy szélhámos különböző álnevekben magyarpárti vezetők közelébe igyekezett férközni, hogy kompromitálja őket, de kísérlete sikertelen maradt

(Cluj-Kolozsvár, aug. 28.) Ma délelőtt újabb kémkedési ügyet tárgyalt a kolozsvári hadbíróóság, a melynek vádlottja Kaizler Ödön volt jegyző, ki Perjessy Elemér és báró Bányai Ödön név alatt szélhámoskodott Romániában, míg végre a kolozsvári rendőrség lopás miatt le nem fogta. A veszedelmes szélhámos a rendőrségen tett vallomásaiban olyan dolgokat sorolt fel, amelyek miatt mint kémet helyezték vád alá.

Az alaptalan vádak

Kaizler Ödön rendőrségi vallomásaiban, hogy helyzetén könnyítsen, országosan ismert magyarpárti vezetőket próbált belekeverni az ügybe és csak a hatóságok lelkiismeretességén mulott ezuttal, hogy országos szenzáció nem kerekedett az ügyből. A Kaizler által gyanuba kevert magyarpárti vezetők Perédy György lapszerkesztő, Veteran Viktor dr., Godál Gábor dr., Török Andor dr., Pál Gábor dr. és Fehér Márton dr., a kémkedési perben csak mint tanúk voltak így azután megidézve.

A soknevű jegyző Romániába jön

1924 tavaszán Kaizler Ödön kiszabadult a váci fegyházból, hol 7 éves büntetését töltötte ki bántási jegyző korában elköveített csalásaiért és okmányhamisításért. A vádirat szerint Kaizler, ki a temesmegyei Igrid községből való, összetalálkozott Rédlí volt aradi detektívvel, kit arra kért, hogy juttassa állásba. Kaizler — vallomása szerint — Rédlí utján megismerkedett Gerőfalvi Gerő Béla századossal, a budapesti kémosztály egyik főnökével, ki Osváth Jenővel, Kun Bélával és Kaesa Irénnel Romániába

küldte kémkedni. A kémesoport Borsnál lépte át a román határt, utlevél nélkül, de útjuk sikertelen volt, mert összetalálkoztak a román grancsárokkal. A csoport tagjai futásnak indultak és sikerült visszamenekülniük Magyarországra, egyedül Kaizler került a grancsárok fogságába, kik át küldötték a kolozsvári hadbíróóságához.

A kolozsvári hadbíróóság ügyésze kémkedéssel és tiltott határátlépéssel vádolta Kaizlert, kit a bíróság csak a határátlépésben talált bűnösnek és 10 napi fogházra ítélte.

Kaizlerből Perjessy Elemér és báró Bányai Ödön lesz

Büntetésének letöltése után a vádirat szerint Kaizlernek sikerült Romániában maradnia, mert bebizonyította, hogy a temesmegyei Igrid községben született. A veszedelmes szélhámos, ahelyett, hogy új életet kezdett volna, felvette a Perjessy Elemér és a báró Bányai Ödön neveket és álnév alatt végigcsalta az egész országot. Kórházról kórházra járt, hol állítólag régi vérébáját kezelte, de tulajdonképpen mindenütt lopott, csalt, míg végre Kolozsváron a rendőrség rajta csípte, mikor Binder tordai lakóstól lopott zálogcédulát akarta értékesíteni. Kaizler, — ki a vidéki magyarpárti tagozatokat is végigpumpolta, a rendőrségen azt hazudta, hogy Osváth Jenő, Kun Béla és Kaesa Irén kémeikkel megint érintkezésbe lépett és Osváthtól ajánló levelet kapott a különböző magyarpárti tagozatokhoz, melyek súlyos ezreket bocsátottak a rendelkezésére.

A hatóságok, melyek lefolytatták a nyomozást az ügyben, megállapították, hogy azok a magyarpárti vezetők, kiket Kaizler felemlített, hogy öt pénzzel látták el, — vagy

soha életükben nem látták Kaizlert, vagy ha látták, annyi közül volt hozzá, hogy kisebb nagyobb könyör adományok erejéig megpumpolta őket.

Kaizler a hadbíróóság előtt

Hétfőn a déli órákban kezdte a hadbíróóság tárgyalni Kaizler Ödön kémkedési bűnügyét.

Ravasz kinézésű apró, elegáns ember, ki tetőtől derűtségével akarja izgatottságát elleplezni. Nacionáléjának felvétele után a tanukat hivatja Dan ezredes hadbíróási elnök. Dr. Fehér Márton és Perédy György nem jelentek meg. A többi tanuk, kik úgy a vád, mint a védelem tanúi, Veteran Victor, Godál Gábor, Nagy Pál és Török Andor, jelen vannak. Dr. Popescu Hilarion. Kaizler védője a tárgyalás elnapolását kéri Perédy György tanu elmaradása miatt. Hosszas vita fejlődött ki e körül Nicolau kapitány ügyéssel, ki a tárgyalás megtartását követelte. A hadbíróóság rövid tanácskozás után a védő álláspontját fogadta el és a tárgyalást elnapolta.

Kaizler tiltakozik a vádak ellen

A tárgyalás elnapolása után a hadbíróóság folyosóján az újságírók a vádiratot tanulmányozták. Kaizler, ki a közelben tartózkodott, meghallotta, hogy ügyéről van szó és beszélni kezd:

— Uraim, rágalom az egész. En nem vagyok kém. Az egész ügyet csak a rendőrség találta ki, nem is ismerem Osváthot, Kun Bélát és Kaesát.

Kaizler a mondatot már nem fejezhette be, mert az ő szigoruan rászólt, hogy hallgasson és induljon vissza a fogházba.